

עמדות שונות בנוגע לאופייה של מדינת ישראל- אופי וזהות דתיים, לאומיים ואזרחיים

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

הנושא במבט כולל

- 1 עמדות שונות בנוגע לאופייה של מדינת ישראל- אופי וזהות דתיים, לאומיים ואזרחיים — התפיסה**
הדמוקרטית רפובליקנית דמוקרטית רפובליקנית רואה את הפרט הן כיחיד והן כחלק מקהילה לאומית או אזרחית. תפקיד המדינה אינו מתמצה בחופש הפרט והיא נועדה גם כדי לאפשר את טובת הכלל ומימוש ערכי הקהילה המשותפים הנקבעים בתהליך הדמוקרטי. בדמוקרטיה רפובליקנית נשמרות זכויות הפרט של כל האזרחים, גם אלו שאינם שייכים לקבוצת הרוב הלאומית 2 שלושה היבטים לעמדות על אופי המדינה (לפי מדריך המורה הרשמי, אוגוסט 2019) ההיבט הלאומי: הזהות הלאומית שישראל אמורה לממש ולבטא בסמליה, מוסדותיה וחוקיה. ההיבט הדתי: מידת השילוב של הדת במדינה. ההיבט האזרחי: יחס המדינה לזהות האישית והקבוצתית של אזרחיה ואופיו של המרחב הציבורי.
- 2 עמדות שונות בנוגע לאופייה של מדינת ישראל- אופי וזהות דתיים, לאומיים ואזרחיים - המשך — עמדות לפי**
ההיבט הלאומי מדינת לאום אתנית-תרבותית. מדינה דו-לאומית: מדינה המזוהה במידה שווה עם הלאום היהודי והלאום הערבי. מדינת לאום אזרחית-מדינתית. 2 עמדות לפי ההיבט הדתי מסורתית (מורשתית)-תרבותית: ביטוי תרבותי-לאומי למורשת היהודית בחקיקה ובמרחב הציבורי, ללא מחויבות להלכה. משלבת חקיקה דתית-הלכתית בהיקף חלקי. מדינת הלכה: מקור הסמכות הוא ההלכה היהודית ולא ציבור האזרחים.
- 3 עמדות שונות בנוגע לאופייה של מדינת ישראל- אופי וזהות דתיים, לאומיים ואזרחיים - המשך — עמדות לפי**
ההיבט האזרחי התפיסות הדמוקרטיות (ליברלית-אינדיבידואלית, רפובליקנית, רב-תרבותית) כפי שנלמדו ביחידה "תפיסות דמוקרטיות ליברליות". 2 עיקרי המחלוקת מעמד ההלכה והמסורת בחיי המדינה: שבת, כשרות, נישואין, גיוס. חוק השבות ושאלת "מיהו יהודי". זהות המדינה: מדינת הלאום של העם היהודי או מדינת כל אזרחיה.
- 4 עמדות שונות בנוגע לאופייה של מדינת ישראל- אופי וזהות דתיים, לאומיים ואזרחיים - המשך — יישום בחיי**
המדינה המציאות בישראל היא פשרה: מדינה יהודית ודמוקרטית, עם סטטוס-קוו בנושאי דת ומדינה. סטטוס-קוו: שבת, כשרות במוסדות ציבוריים, נישואין דתיים, גיוס חרדים. 2 הזהות הכפולה של מדינת ישראל הכרזת העצמאות: מדינה יהודית ודמוקרטית כאחת. חוק יסוד כבוד האדם וחירותו: "מדינה יהודית ודמוקרטית" כערכי יסוד. חוק יסוד מדינת הלאום (2018): הדגשת הצד היהודי.
- 5 עמדות שונות בנוגע לאופייה של מדינת ישראל- אופי וזהות דתיים, לאומיים ואזרחיים - המשך — המחלוקת**
הציבורית חרדים: הלכה מעל הדמוקרטיה. חילונים: דמוקרטיה ליברלית מעל הדת. ערבים: מדינת כל אזרחיה. הציגו את הדתית: שילוב של תורה ומדינה. 3 מושגי מפתח לחזרה התפיסה הדמוקרטית רפובליקנית

מה שואלים בבגרות על הנושא הזה?

- התפיסה הדמוקרטית רפובליקנית
- עמדות לפי ההיבט הלאומי
- עמדות לפי ההיבט הדתי
- עמדות לפי ההיבט האזרחי
- יישום בחיי המדינה
- הזהות הכפולה של מדינת ישראל

טעויות נפוצות — תזכורת אחרונה:

- מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.
- שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.
- כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.